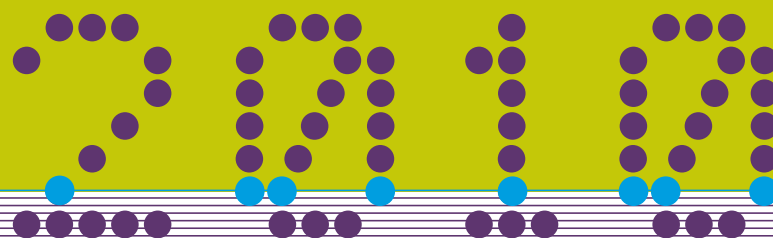

Wat we
hebben bereikt

Vilans in

Wat we hebben bereikt

De uitdagingen zijn groot in de langdurende zorg. Hoe houden we met elkaar de zorg betaalbaar en van goede kwaliteit? En wat vraagt dat van zorgprofessionals, managers, bestuurders, cliënten en hun omgeving? Ook in 2010 heeft Vilans daar samen met hen de schouders onder gezet.

Zo hebben we met elkaar nieuwe kennis ontwikkeld. Veelbelovende oplossingen in de praktijk getoetst. Mensen getraind. En handreikingen ontwikkeld waarmee organisaties zelf kunnen verbeteren.

Dit jaarverslag geeft een snelle indruk van wat we in 2010 hebben bereikt. Meer lezen? Kijk op www.vilans.nl.

Hoe dring je het aantal medicatiefouten terug in de langdurende zorg? 31 teams volgden het **verbetertraject** van Vilans en het Instituut voor Verantwoord Medicijngebruik. De deelnemers wisten het aantal incidenten met maar liefst 48% te verminderen.

Mogen vertrouwen op kwaliteit

Dit is?

Sam Domna, locatiehoofd Gemiva-SVG Groep

Deed mee aan?

Maatregelen op Maat, het Vilans-verbetertraject dat vrijheidsbeperkende maatregelen helpt afbouwen

Waarom?

'Meedoen prikkelt om weer eens kritisch te kijken naar je vrijheidsbeperkende maatregelen. Het maakt je bewust van wat je doet en ook van de alternatieven die er vaak zijn. De urgentie om hiermee aan de slag te gaan, is ineens weer goed voelbaar.'

Wie afhankelijk is van zorg, moet op de kwaliteit ervan kunnen vertrouwen. Toch is die kwaliteit niet altijd en overal optimaal. Er komen medicatiefouten voor. En valincidenten bleken achteraf vaak te vermijden. Ook de relatie tussen zorgverlener en cliënt zegt iets over kwaliteit. De kunst is om kwaliteit te meten en op de uitkomsten te sturen. Dat het kan, blijkt uit talrijke voorbeelden.

Meer opbrengsten zien? www.vilans.nl

Vilans heeft een internationaal handboek helpen ontwikkelen waarmee verpleeg- en verzorgingshuizen hun **kwaliteit** van zorg kunnen meten. In het handboek zijn 94 indicatoren verzameld waaruit organisaties een keuze kunnen maken. 7 Europese landen brachten hun kennis in. Vilans deed dit namens Nederland.

Met het verbetertraject **Ban de band** heeft Vilans veel resultaten geboekt. De deelnemende organisaties voor gehandicaptenzorg bouwden 49% van het bandgebruik af. De Ggz-organisaties haalden zelfs een afbouwpercentage van 57%. De ouderenzorg scoorde 50%.

Zorgorganisaties krijgen niet-geplande zorg vaak moeilijk kostendekkend. Dat heeft te maken met hoe die zorg is georganiseerd. Vilans bracht die organisatievormen in kaart en heeft twee modellen gemaakt om **kostendekkend**, dus toekomstbestendig te werken.

Vilans voert namens het ministerie van VWS het landelijke programma *In voor zorg!* uit. Het programma ondersteunt zorgorganisaties bij hun veranderingsprocessen. Die zijn nodig om de langdurende zorg toekomstbestendiger, cliëntgerichter en doelmatiger te maken. In 2010 zijn er **135 organisaties** aangehaakt.

De langdurende zorg betaalbaar houden

Dit is?

Jan van der Wal, voorzitter raad van bestuur
Zorggroep Charim

Deed mee aan?

Stimuleringsprogramma *In voor zorg!*

Waarom?

'We willen kwaliteitsverbetering en efficiency-winst bereiken. Maar niet ten koste van de persoonlijke aandacht voor cliënten. Daarom lichten we de organisatieprocessen door en halen we de verstoringen eruit. De begeleiding daarbij van *In voor zorg!* is een gouden kans gebleken.'

Door de vergrijzing doen steeds meer mensen een beroep op de zorg. Tegelijkertijd groeit het gebrek aan personeel. Dat stelt de sector voor een grote uitdaging. We moeten de zorgkosten omlaag zien te brengen, zonder dat dit afbreuk doet aan de kwaliteit. Bovendien mag niemand in die omslag verstoken blijven van zorg. Welke innovaties helpen deze vraagstukken op te lossen?

Meer opbrengsten zien? www.vilans.nl

Kleinschalige zorg moet passen binnen de strakke zorgzwaartepakketten. Dat betekent **goed kijken** naar de personeelsformatie en de roosters. *In voor zorg!* heeft ZorgContact gecoacht bij het maken van een plan. Resultaat: tonnen minder kwijt aan personeelskosten, zonder dat de zorg eronder lijdt.

Het congres *In voor zorg!* in november, trok 700 bezoekers. Tijdens dit congres konden zij **inspiratie** opdoen over de toekomst van de langdurende zorg. En er was volop gelegenheid om contacten te leggen en ervaringen uit te wisselen.

35.000 zorgverleners en patiënten gebruiken het al: het werkboek dat een zorgplan helpt opstellen voor mensen met een verhoogde kans op hart- en vaatziekten. Bijzonder kenmerk: de mensen houden zelf de regie over hun leefstijl.

Ruimte voor zelfmanagement

Dit is?

Dorien Jacobs, praktijkverpleegkundige
gezondheidscentrum Withuis

Maakt gebruik van?

Stappenplan zelfmanagementondersteuning

Waarom?

'Zelfmanagement in de praktijk brengen vereist een nieuwe manier van denken. Zowel voor ons als voor de patiënt. Het stappenplan gebruiken we hierbij als een leidraad. Het geeft je een impuls om een nieuwe weg in te slaan. Ik zie het als een investering in de toekomst.'

Het is belangrijk dat mensen met een chronische aandoening gezonde keuzes maken. Keuzes die hun aandoening niet verergeren. Ze moeten als het ware hun leven met een ziekte goed leren managen. De patiënt bepaalt grotendeels zelf hoe dat leven eruitziet. En de zorgverlener? Die coacht, vraagt, luistert, steunt. Hij wijst op preventiemogelijkheden en legt afspraken vast in een plan. Die nieuwe rol vraagt om specifieke vaardigheden van zorgverleners.

Meer opbrengsten zien? www.vilans.nl

Zelfmanagement een plek geven in het dagelijks leven van de patiënt. Hoe doe je dat? Vilans ontwikkelde daarover een handzaam boekje. Zorgverleners leren in **10 stappen** hoe zij dat met hun multidisciplinair team voor elkaar krijgen.

Mensen moeten meer grip kunnen krijgen op hun eigen gezondheid en ziekte. Dat geldt ook voor mensen met een lage sociaaleconomische status of laaggeletterden. Vilans vestigt specifiek de aandacht op hen in de recent verschenen **handleiding** over zelfmanagement voor chronisch zieken.

Maandelijks raadplegen 2.600 mensen de **Vilans Hulpmiddelenwijzer** vol informatie over 10.000 hulpmiddelen. Voor zichzelf, of om anderen te adviseren. We hebben de site in 2010 verder uitgebreid en verbeterd.

Voor de **Innovatieprijs 2010** zijn 100 ideeën ingestuurd. Ontwerpers, studenten en producenten bedachten nieuwe oplossingen om de zelfredzaamheid te bevorderen van mensen met een beperking. Voor jong en oud. En niet stigmatiserend.

Liever thuis en zelfstandig

Dit is?

Wickey van den Brink, casemanager Mobiel Geriatrisch Team Zorgspectrum

Maakt gebruik van?

De website thuiswonenmetdementie.nl

Waarom?

'De website is een handig hulpmiddel voor mensen die zo lang mogelijk thuis willen blijven wonen. Ik beveel 'm vaak aan bij mantelzorgers en cliënten. De site is overzichtelijk en toegankelijk, ook qua taal. En dat is precies wat je nodig hebt als je snel een passende oplossing wilt vinden die mensen verder helpt.'

Steeds meer mensen willen het liefst zo lang mogelijk thuis wonen. Dat vraagt om een andere manier van zorgen, werken en bouwen. Zo zijn er domotica-oplossingen nodig. Moeten we de zorg zó flexibel maken, dat we die ook op afstand en op afroep kunnen leveren. En mogen kleinschalige, levensloopbestendige woonvormen niet ontbreken. Dat alles vraagt veel van de organisaties en de medewerkers.

Meer opbrengsten zien? www.vilans.nl

Kleinschalige woonvormen opzetten: hoe doe je dat? Vilans deed daar met bureau AKTA onderzoek naar. Het rapport 'Bouwen aan een thuis' is een **bron van informatie** voor iedereen die deze woonvoorzieningen wil opzetten. Ook adviseerde Vilans diverse zorgorganisaties om daarbij domotica-oplossingen in te zetten.

Vilans ontwikkelde samen met de Hogeschool Utrecht en Alzheimer Nederland **www.thuiswonenmetdementie.nl**. De website is rijk gevuld met praktische adviezen om prettig en lang thuis te wonen. De eerste maand al trok de site 3.000 bezoekers.

Het Vilans-programma *In voor zorg!* ondersteunt TinZ, een keten waarin alle Friese zorgaanbieders samenwerken rond dementie. De toekomstbestendigheid en het financieringsmodel zijn daarbij belangrijk. TinZ kan straks als **voorbeeld** dienen voor andere regio's die hun ketenzorg verder willen vormgeven.

Vilans heeft een richtlijn en een **toolkit** helpen maken voor betere gezinsbegeleiding wanneer een kind onherstelbaar hersenletsel oploopt. Ook de verwijzing naar deze begeleiding is daarbij aandachtspunt. Vaak spelen daarin meerdere professionals een rol. 12 organisaties helpen de aanpak testen.

Zorg zonder hindernissen

Dit zijn?

Johan Lettink, voorzitter TinZ Friesland, en
Marijke Heeringa-Sinnema, mantelzorger

Doen mee aan?

Stimuleringsprogramma *In voor zorg!*

Waarom?

'We willen in onze provincie betere ketenzorg voor mensen met dementie. We bereiken daarmee nu een kwart van de mensen. *In voor zorg!* helpt ons om de ketenzorg uit te breiden naar de hele provincie. Ook werken we toe naar een convenant met zorgverzekeraars en zorgkantoor. Zo raken we steeds bedrevener in hoe wij de ketenzorg goed kunnen organiseren.'

Mensen die thuis wonen, moeten op zorg kunnen rekenen als dat noodzakelijk is. Dat vraagt iets van alle partijen die daarbij betrokken zijn. Zij moeten zien af te stemmen op wat de cliënt nodig heeft. Bovendien moet de onderlinge samenwerking soepel lopen. Ketenzorg biedt een oplossing. Maar hoe organiseer je dat succesvol? En welke spelregels gelden er?

Meer opbrengsten zien? www.vilans.nl

In korte tijd zijn er in ons land relatief snel dementieketens opgezet. Maar lang niet alle ketens zijn na zo'n snelle ontwikkeling in balans, zo blijkt uit Vilans-**onderzoek** onder 43 ketens. Het onderzoek levert talrijke aangrijpingspunten op voor verbetering.

Vilans organiseerde met diverse samenwerkingspartners workshops voor 22 gemeenten. Doel: de **regiefunctie** leren nemen op het terrein van wonen, welzijn en zorg. Het initiatief maakt deel uit van het actieplan 'Beter (t)huis in de buurt' van de ministeries van VWS en van Infrastructuur en Milieu.

Meer klantgerichte zorg en meer autonomie voor de professionals. Hoe organiseer je dat? Over deze en nog meer kwesties gaan de **bestuurders-bijeenkomsten** *In voor zorg!* die Vilans organiseert. In 2010 waren er 2 bijeenkomsten over wijkgericht werken met zelfsturende teams.

Leiderschap in de zorg

Dit is?

Jeroen van den Oever, voorzitter raad van bestuur Vierstroom

Deed mee aan?

Stimuleringsprogramma *In voor zorg!*

Waarom?

'We hebben het roer drastisch omgegooid en gaan toe naar kleinschaligheid en zelfstandige teams in de thuiszorg. *In voor zorg!* coacht ons hierbij. Voorheen lag de nadruk altijd op beheersen en 'in control' blijven, nu moeten we leren loslaten. Spannend, maar onvermijdelijk als je professionals meer in hun eigen kracht wilt brengen.'

De roep om meer lef en leiderschap in de zorg wordt steeds groter. Begrijpelijk. Want vaak zijn de kwesties waar bestuurders voor staan ingrijpend en uitdagend. Hoe kun je bijvoorbeeld de zorgmedewerkers meer eigen regelruimte geven? Wat kun je doen als organisatie om meer te koersen op de wensen van de klant? Voor welke innovaties kies je? En hoe geef je invulling aan goed werkgeverschap?

Meer opbrengsten zien? www.vilans.nl

Op verzoek van een zorgorganisatie heeft Vilans een leerwerkplaats helpen opzetten over **de medewerker als inspiratiebron**. Locatiemanagers, teamcoaches en opleiders krijgen er training in werkend leren. Die principes brengen zij weer over op collega's. Het effect? Persoonlijke groei van medewerkers en meer cliënttevredenheid.

Ruim 50 organisaties hebben de **organisatiescan** *In voor zorg!* gedaan. De scan laat de raden van bestuur zien wat er nodig is om de organisatie toekomstbestendiger en cliëntgerichter te maken. Die kennis vormt dé basis voor een doortimmerd plan van aanpak.

130 teamleiders en verzorgenden bezochten de 'Dag van Het Goede Gesprek'. Zij kregen praktische tips mee om in dialoog met elkaar én met de cliënt, invulling te geven aan de zorg. Het meest inspirerende praktijkvoorbeeld werd **bekroond** met een prijs.

Werken in de zorg weer aantrekkelijk maken

Dit is?

Desiree van Kooten, zorgmanager Duinhage, Humanitas Woonzorgplus

Deed mee aan?

Het Goede Gesprek, voor meer dialoog in de zorg

Waarom?

Onze insteek was eigenlijk om de dialoog met cliënten te verbeteren. Maar gaandeweg bleek dat we vooral beter met elkaar in gesprek moeten. Wanneer we onderling beter communiceren, komt dit ook onze communicatie met de cliënt ten goede.

Niet meer toekomen aan waar het écht om gaat in de zorg. Productie draaien. En je niet gewaardeerd voelen. Vaak zijn dat de redenen waarom zorgprofessionals het vak de rug toekeren. Het kan ook anders. Zorgprofessionals werken graag bij organisaties die hun de professionele ruimte en verantwoordelijkheid geven. Ze presteren dan beter en hebben meer plezier in hun werk. Hoe organiseer je dat?

Meer opbrengsten zien? www.vilans.nl

Vilans heeft 42 zorgorganisaties geholpen met het verbeteren van de dialoog binnen hun organisatie. Resultaat? Meer besef van het belang om met elkaar in gesprek te gaan. Weten welke acties er nodig zijn. En welke instrumenten kunnen helpen. Dat alles leidt uiteindelijk tot **aantoonbaar** betere zorg.

Vilans heeft talrijke **initiatieven** genomen om werken in de zorg aantrekkelijker te maken. We hebben met het veld prikkelende voorbeelden verzameld. We hebben ze op grote schaal verspreid. En we hebben experts met elkaar in gesprek gebracht over de uitdagingen.

We praten veel over, maar te weinig mét mensen met een verstandelijke beperking. Belangenvereniging LFB en Platform VG hebben samen met Vilans de **Denktank 101** opgericht. Geregeld komen 60 mensen met een beperking bij elkaar om aanbevelingen te doen over thema's als inkomen en relaties.

Vilans maakte een **handboek over technologie** die mensen met een verstandelijke beperking kan ondersteunen in het dagelijkse leven. Zoals een sprekend horloge en een picto-agenda. Het handboek is geschreven voor professionals, familieleden en mantelzorgers.

Meer zeggenschap en regie

Dit is?

Willy Bennink, coach steunpunt LFB zuid-oost

Organiseert?

Denktank 101, bijeenkomsten voor mensen met een verstandelijke beperking

Waarom?

'Denktank 101 levert veel op. We wisselen ervaringen uit en we leren nieuwe dingen. Die input is nuttig voor ons werk. We horen waar mensen tegenaan lopen en wat ze belangrijk vinden. Via Vilans kunnen wij deze informatie breed verspreiden, zodat ook anderen er hun voordeel mee kunnen doen.'

We willen allemaal graag zelf bepalen hoe we leven, waar we wonen, wat we eten, wanneer we opstaan en hoe we onze tijd besteden. Mensen die afhankelijk zijn van zorg hebben vaak weinig zeggenschap over hun leven. Dat heeft grote invloed op hun bestaan. Hoe zorgen we met elkaar voor meer zeggenschap?

Meer opbrengsten zien? www.vilans.nl

Goede zorg betekent ook aandacht hebben voor levensvragen van ouderen. Maar hoe organiseer je dat als medewerker of vrijwilliger? Vilans verzorgt de website netwerklevensvragen.nl, onderdeel van het Expertisenetwerk Levensvragen en Ouderen. De site trok in 2010 maandelijks maar liefst 3.000 bezoekers.

Vilans heeft onderzoek laten doen naar de websites van verpleeg- en verzorgingshuizen. In hoeverre focussen zij op de familie van de bewoners? Dat gebeurt minimaal. Het onderzoek levert veel **aanknopingspunten** op voor verbeteringen.

Medewerkers in de thuiszorg ervaren dat zij onvoldoende tijd hebben voor de cliënt. Zo is de administratieve last toegenomen. Vilans begeleidt 4 zorgorganisaties die aan dit vraagstuk werken. Dit leidt tot een **handboek** waar ook anderen veel aan hebben.

Hoe kies je de juiste domotica? Vilans heeft verscheidene **organisaties ondersteund** in dit keuzeproces. Bijvoorbeeld door samen een functioneel programma van eisen op te stellen. Daarin staat wat domotica moeten kunnen om de organisatievraagstukken echt op te lossen.

Slimmer werken

Dit is?

Annella Vermaas, rayoncoördinator verpleging en verzorging Agathos Thuiszorg

Deed mee aan?

Het verbetertraject Slim Gepland

Waarom?

'Door mee te doen aan Slim Gepland zijn onze werkprocessen verbeterd. We plannen nu effectiever en werken efficiënter.

De organisatie, de medewerkers en de cliënten zijn blij met het resultaat. Dat is mede te danken aan de kennis en kunde van Vilans als externe procesbeheerder.'

Krapte in de zorg hoeft niet altijd opgelost te worden met snijden in tijd en kosten. Vaak valt er veel te winnen door werkprocessen door te lichten. Waar lekt er tijd? Welke procedures kunnen handiger? Welke technologie kan helpen? Slimme oplossingen kunnen veel tijd schelen. Met de uitgespaarde tijd kunnen dan weer meer mensen beter geholpen worden.

Meer opbrengsten zien? www.vilans.nl

Vilans heeft diverse zorgorganisaties geholpen bij het opzetten van autonome monitoring. Daarbij registreren sensoren thuis of er in het leven van de dementerende iets verandert. Bijvoorbeeld meer nachtelijke onrust. Monitoring op afstand blijkt de **kwaliteit en effectiviteit** van zorg te vergroten.

De belangstelling voor slimmer en doelmatiger werken neemt toe. 29 organisaties gingen ermee aan de slag in 2010 via het Vilans-programma *In voor zorg!*. In dit programma is **bedrijfsvoering** een van de kernthema's.

Maar liefst 60% van de zorgkosten is gedrag gerelateerd en dus vermijdbaar. Dit constateerde de Raad voor de Volksgezondheid & Zorg. Vilans organiseerde daarom een pittig **debat** over verantwoordelijkheid en gezond gedrag. Zorgprofessionals, verzekeraars en patiënten schoven aan.

Gemeenten spelen een belangrijke rol om de **leefomgeving toegankelijk** te maken voor mensen met een beperking. Het gaat om maar liefst 12% van de bevolking. Vilans maakte een uitgave met waardevolle adviezen waarmee gemeenten de toegankelijkheid kunnen verbeteren.

Anders denken over ziekte, zorg en samenleving

Dit is?

Ien van der Waal-Krijbolder, projectleider
Agenda 22 Gemeente Utrecht

Heeft meegewerkt aan?

Handreiking toegankelijkheidsbeleid, met
praktische adviezen voor gemeenten

Waarom?

'Iedereen heeft het recht om mee te doen.
De participatie van mensen met een beperking
mag niet belemmerd worden omdat wij
vergeten een drempel weg te halen. Ik juich
het dan ook toe dat Vilans toegankelijkheid
extra onder de aandacht brengt.'

Mensen centraal stellen – en niet hun beperkingen. Dat zit nog te weinig in ons denken. Deze tijd vraagt om een andere manier van kijken. Bijvoorbeeld naar hoe we de zorg vormgeven. Mensen een stem geven. Gebouwen toegankelijk maken. Informatie ontsluiten. En de eigen kracht van mensen vergroten. Maar hoe zorgen we er met elkaar voor dat niemand buitengesloten raakt in de samenleving?

Meer opbrengsten zien? www.vilans.nl

www.allestoegankelijk.nl verspreidt voortaan niet alleen kennis over toegankelijkheid. De site stimuleert ook **meer bewustzijn** en draagvlak voor inclusie. De website maakt deel uit van een samenwerkingsverband van landelijke organisaties en overheden. Vilans voert daarvoor de werkzaamheden uit.

Vilans was adviseur van een **experiment** van Sterk in Werk. Daarin ontwikkelen jongeren met gedragsproblemen een eigen leer- en werkbedrijf. Voor hen is het vaak extra moeilijk om werk te vinden. De eerste jongeren zijn met hun bedrijf aan de slag gegaan.

Vilans heeft op 21 congressen laten zien waarom aandacht voor **diversiteit in de zorg** zo belangrijk is. Bezoekers kregen daarbij handige praktijktips mee. Ook zat Vilans in landelijke klankbordgroepen om diversiteit beter op de kaart te zetten.

Zorg voor iedereen

Dit zijn?

Malène Duijst, ondersteuner,
en Ahmed El Mesri, vrijwilliger Platform
Migranten Cliëntenbelang Amsterdam

Deden mee aan?

Het project Migranten en hulpmiddelen

Waarom?

'Ook migranten moeten hulp weten te vinden en goede hulp krijgen. De problemen die zich voordoen kunnen we alleen oplossen als ketenpartners en migranten elkaars expertise benutten. Dat vraagt om een goede dialoog en wederzijds commitment. Je moet al werkend met elkaar tot oplossingen komen. Het is goed om daarin te investeren.'

Een goede gezondheidszorg houdt rekening met verschillen tussen mensen. Want wie oog heeft voor de verschillen, levert zorg op maat. Dat stelt de zorg voor een aantal vraagstukken. Hoe kom je er bijvoorbeeld achter wat voor een ander belangrijk is in het leven. En wat kun je doen om daarop aan te sluiten? Diversiteit in de zorg vraagt nog veel aandacht.

Meer opbrengsten zien? www.vilans.nl

Hoe kun je als zorgprofessional een vrouw wassen die besneden is? Vilans maakte - met het veld - daarvoor een **protocol**. Dat is een nuttige werkinstructie waarin de nieuwste inzichten zijn verwerkt.

Migranten lijken minder gebruik te maken van hulpmiddelen dan niet-migranten. Verschillende knelpunten doen zich voor, zo blijkt uit een eerste verkenning van Vilans. Samen met migrantenorganisaties werken we nu aan een **plan** om dit probleem op te lossen.

Loont investeren in informele zorg? Ja, zo blijkt uit de **business case** waar Vilans met 6 ouderenorganisaties aan werkte. Investeren in informele zorg leidt tot grotere tevredenheid bij zorgverleners, cliënten en familie. Maar ook tot efficiënter werken en daling van het ziekteverzuim.

Vilans heeft **samen** met MOVISIE beschreven hoe zorgorganisaties voor hun cliënten maatjes kunnen werven en begeleiden. Ook is er een handreiking gemaakt om vrijwilligers een plek te geven binnen de zorgleefplannen: wat is nodig en hoe werkt het in de praktijk?

Grenzen aan vrijwillige inzet

Dit is?

Theo Stoffels, locatiemanager Respect
Zorggroep Scheveningen

Deed mee aan?

De business case informele zorg, om investeringen in de informele zorg beter te onderbouwen

Waarom?

'Mantelzorgers dragen veel bij aan het levensgeluk van onze cliënten. Maar wat kost het de organisatie – en wat levert het exact op? Ook wij moeten als zorgorganisatie daarover nadenken. Meewerken aan de business case gaf ons een stevige voorsprong.'

We kunnen in de zorg niet zonder vrijwillige inzet. Alleen al in de ouderen- en gehandicaptensector zijn er 150.000 vrijwilligers actief. Werken met vrijwilligers brengt talrijke uitdagingen met zich mee. Wat spreek je bijvoorbeeld met elkaar af? Waar liggen de verantwoordelijkheden? Datzelfde geldt voor de vele mantelzorgers. Bij hen ligt overbelasting vaak op de loer. Een goed samenspel biedt uitkomst.

Meer opbrengsten zien? www.vilans.nl

Huisartsen kunnen voorkomen dat mantelzorgers overbelast raken. Ze kunnen problemen **tijdig signaleren** en hulp aanreiken. Vilans ontwikkelde een lespakket over mantelzorg voor de huisartsen in opleiding. Dat gebeurde in samenwerking met de huisartsopleiding in twee academische centra.

Vilans heeft met zijn partners van www.zorgbetermetvrijwilligers.nl alle **nieuwe inzichten** rond vrijwilligerswerk vertaald naar verbeterpakketten. De pakketten helpen organisaties bij het verbeteren van hun vrijwilligersbeleid. En er staan tips in die de samenwerking tussen vrijwilligers en beroepskrachten helpen verbeteren.

Meer **aandacht voor multimorbiditeit** is een zaak van veel partijen: van de zorgpraktijk, het beleid en de wetenschap. Vilans heeft in 2010 veel gedaan om het onderwerp nadrukkelijk te agenderen. Bijvoorbeeld door praktijkprojecten door te lichten. Een expertmeeting te organiseren. En te publiceren in vakmedia.

Aandacht voor meerdere ziektes tegelijkertijd

Dit is?

Leo Kliphuis, directeur Landelijke Vereniging Georganiseerde eerste lijn

Maakt gebruik van?

Spaghettimodel multimorbiditeit

Waarom?

'We moeten voorkomen dat mensen met meerdere ziektes verloren raken in de zorg. Dit model laat de samenhang zien. Het dwingt je om ziekteoverstijgend te denken. De mens is meer dan zijn ziekte. Je behandelt niet alleen de ziektes, maar leert de persoon ook omgaan met zijn situatie.'

Steeds meer mensen kampen met meerdere aandoeningen. Dat stelt de zorg op de proef. Het is niet eenvoudig om een beeld te krijgen van de situatie van deze patiëntengroep. En de kostendruk is groot. Weliswaar is er veel deskundigheid als het gaat om ziekten als diabetes en depressie. Maar wat betreft de wisselwerking tussen meerdere ziektes is er nog een slag te maken.

Meer opbrengsten zien? www.vilans.nl

Bij multimorbiditeit spelen veel factoren een rol. Vilans ontwikkelde een model dat **ziekteoverstijgend** helpt denken. Dit 'spaghettimodel' laat zien hoe een enkele chronische ziekte zich ontwikkelt tot een kluwen van aandoeningen die elkaar beïnvloeden op alle levensgebieden.

Vilans haalde het succesvolle Amerikaanse Guided Care Model naar Nederland. Dit model helpt **huisartsen** om goede zorg te organiseren voor chronisch zieken met multimorbiditeit. We vertalen het model nu naar de Nederlandse situatie en we testen het model in de praktijk.

Het **450ste Vilans-protocol** voor leden is dit jaar een feit. Zorgorganisaties maken deze protocollen gezamenlijk. Elk protocol is vertaald naar maximaal één A4. Ook buiten de langdurende zorg groeit de belangstelling. In 2010 hebben we daarom ook protocollen ontwikkeld voor ziekenhuizen en opleidingen.

De **vakkennis** van zorgprofessionals uit het mbo sluit te weinig aan op de praktijk van de gehandicaptenzorg. Vilans en sleutelorganisaties maken daarom een beschrijving van de kennis die niet mag ontbreken. Daarmee is in 2010 gestart.

Kennis en kunde om het nog beter te doen

Dit is?

Marjo Ferrée, gespecialiseerd verpleegkundige Vivent

Maakt gebruik van?

De Vilans-protocollen

Waarom?

'Zelf protocollen maken is heel arbeidsintensief. Vilans neemt je dat werk uit handen en zorgt ervoor dat de protocollen goed inpasbaar zijn in het dagelijkse werk.

Bovendien weet je zeker dat de Vilans-protocollen goed zijn bijgehouden op basis van de laatste wetenschappelijke inzichten.

Dat vind ik erg plezierig.'

Voor de uitvoering van zorg is kennis onontbeerlijk. Kennis uit onderzoek bijvoorbeeld. Maar ook kennis uit de praktijk.

Zonder die kennis is er geen goede zorg. Maar hoe blijf je op de hoogte van de nieuwste ontwikkelingen? En hoe vertaal je die inzichten naar het handelen in de praktijk? De oplossing ligt in samen kennis ontwikkelen en nieuwe kennis met elkaar delen.

Meer opbrengsten zien? www.vilans.nl

Vilans heeft met partners als MEE, VNG en V&VN een **initiatiefgroep** opgericht die aandacht vraagt voor een gezonde leefstijl van mensen met een verstandelijke beperking. De groep helpt kennis en goede voorbeelden uitwisselen in het veld. De Inspectie volgt de ontwikkelingen op de voet.

Waarom lukt een verbetering doorvoeren de ene keer wel en de andere keer niet? Vilans heeft samen met zorgorganisatie Gemiva -SVG Groep een **veranderplanner** ontwikkeld. In die planner staan essentiële vragen die je jezelf moet stellen, voor je aan het implementeren slaat.

Websites met Vilans

vilans.nl

Website van Vilans. Dé plek om kennis over betere zorg te vinden, te delen en te leren toepassen. Voor professionals, managers en bestuurders in de langdurende zorg.

invoorzorg.nl

In voor zorg! helpt organisaties voor langdurende zorg toekomstbestendiger te worden. Thema's op de website zijn bedrijfsvoering, ketenzorg, professionals en zorg op afstand. Vilans voert uit, in opdracht van het ministerie van VWS.

kennispleingehandicaptensector.nl

Een gezamenlijk initiatief van MEE Nederland, VGN en Vilans. Op het kennisplein kunt u collega's uit de gehandicaptensector ontmoeten en kennis en ervaring uitwisselen.

allestoegankelijk.nl

Overall kunnen komen, alles kunnen doen. In AllesToegankelijk werken ondernemers, mensen met een beperking, kennisorganisaties en overheden samen aan toegankelijkheid van goederen en diensten. Vilans is partner en beheert de site.

netwerklevensvragen.nl

Het Expertisenetwerk Levensvragen en Ouderen wil ervoor zorgen dat ouderen kunnen rekenen op aandacht voor en ondersteuning bij hun levensvragen. Het verzamelt kennis en ervaring - en maakt deze landelijk beschikbaar. Partners zijn onder meer ActiZ, MOgroep, Humanistisch Verbond en Vilans.

expertisecentrummantelzorg.nl

Het landelijke kenniscentrum voor mantelzorg (ondersteuning) is een gezamenlijk initiatief van MOVISIE en Vilans. De website biedt informatie en handreikingen. Van visie tot praktische oplossingen en van inspiratie tot advies.

zorgbetermetvrijwilligers.nl

Samenwerkingsinitiatief tussen Vilans, MOVISIE, V&VN, Agora, ActiZ en VGN. Website biedt informatie over vrijwillige inzet, zoals vrijwilligersbeleid, vergoedingen, juridische aspecten, afspraken en medezeggenschap.

domoticawonenzorg.nl

Een initiatief van Vilans. Geeft onafhankelijke informatie over het gebruik van domotica en zorg op afstand.

hulpmiddelenwijzer.nl

Website waar consumenten en professionals terecht kunnen met vragen over hulpmiddelen, handige producten, domotica en zorgtechnologie. De site is een initiatief van Vilans.

Dit is Vilans

Vilans is het landelijke kenniscentrum voor langdurende zorg. Samen met het veld pakken we urgente problemen aan. We inspireren elkaar om vernieuwende en praktijkgerichte oplossingen in gang te zetten. We versterken organisaties en hun medewerkers in hun werk. En we versnellen processen die nieuwe kennis structureel helpen invoeren in de praktijk.

Zo houden we met elkaar niet alleen de zorg en ondersteuning efficiënt én van goede kwaliteit. We verbeteren zo ook de kwaliteit van leven van mensen die de zorg en ondersteuning nodig hebben. Daar is het ons uiteindelijk om te doen.

Colofon • Concept en tekst: Cecile Vossen, Utrecht • Interviews en foto's: Nicolette Kupper, Utrecht • Eindredactie: Vilans, Utrecht
• Ontwerp: Taluut, Utrecht • Druk: Zalsman, Zwolle © **Vilans 2011**

Vilans • Catharijnesingel 47 • 3511 GC Utrecht • 030 789 2300 • info@vilans.nl • www.vilans.nl

